

vistnok, at Hovedgrunden er, at det er for dyrt at bygge. Det er ganske sikkert for dyrt at bygge, saa længe man indser Umuligheden af at faa Ejendommen forrentet til den Pris, det koster at opføre den. Men hvis Samfundet ser, at det er en absolut Nødvendighed at faa Byggeriet i Gang, for at Arbejdet kan komme i Gang og det hele Liv komme til at pulsere igen, saa maa efter min Mening Samfundets første Pligt være at søge at faa Byggeriet sat i Gang.

Hvordan skal man saa bære sig ad med det? Jeg indrømmer, at Samfundet, Regeringen og Rigsdagen, har arbejdet i den rigtige Retning, idet der er vedtaget Boliglove, hvorefter der gives Tilskud og Laan til Boligbyggeri. Det Tilskud, der maa ydes, for at det private Initiativ kan træde til, skal efter min Mening være af en saadan Størrelse, at det netop dækker Forskellen mellem, hvad Bygningen virkelig koster at bygge, og hvad den kan antages at være værd i det lange Løb. Hvis vi regner, at det er 30 pCt. for dyrt at bygge i Øjeblikket, og at en Mand — for at nævne et Eksempel — vil bygge en Bygning, der koster 100 000 Kr. at opføre, men Samfundet, Statsmagten, er klar over, at den paagældende Bygning i det lange Løb ikke vil kunne forrente mere end 70 000 Kr., saa er den altsaa ikke mere end 70 000 Kr. værd, og saa maa Samfundet betale de 30 pCt. for at faa Bygningen opført; thi den private Mand har ikke Raad til at bygge den, naar han kan indse, at han ikke kan faa sine Penge forrentet. Men Samfundet har ikke Raad til at lade være; dels skal vi have Arbejde i Gang, dels mangler vi Boliger. Selvfølgelig maa, efterhaanden som Arbejdslønningerne og Materialerne falder i Pris, det offentlige Tilskud til Boligbyggeriet gøres mindre og til sidst helt falde bort. Hvis vi sætter Byggeriet i Gang paa den Maade, at Samfundet betaler den ovennævnte Forskel, tror jeg, at private Folk vil begynde at bygge, vel at mærke, hvis den Bestemmelse, der staar i Boligloven om, at det offentlige skal have Kontrol med Bygningen, saavel hvad Huslejen som hvad Salg af Ejendommen angaar, opheves. Det er, saa vidt jeg erindrer, 12 Aar, der skal føres Tilsyn med en Bygning, som faar 15 plus 15 pCt. Jeg mener, at den Bestemmelse er ret overflødig, og at det vil vise sig i Løbet af forholdsvis kort Tid, at en saadan Kontrol er unødvendig, idet man vil indse, at Bygningen ikke er mere værd end det, den staar Manden i, minus Tilskudet; og naar der saa kommer Bygninger nok, og der bliver Konkurrence med Hensyn til Lejligheder, vil Huslejerne gaa ned af sig

selv. Jeg mener, det er nødvendigt, at den Bestemmelse bliver ophævet, for ellers vil en privat Mand ikke kunne binde sin ledige Kapital i Boligbyggeri. Naar f. Eks. en Mand netop har den Driftskapital, der skal til for at bygge en Bygning til 100 000 Kr., vil han altsaa, hvis han gør det, binde hele sin Kapital og ikke kunne faa den løst i de første 12 Aar, fordi han ikke kan sælge Ejendommen, i hvert Fald ikke med Fortjeneste; og hvis han er en Byggespekulant eller Bygningsentreprenør, saa har han jo netop bygget for eventuelt at sælge Ejendommen eller tjene Penge paa den. Hvis nogen vil sige, at det gaar ikke an at løse den Baand og give en Mand Lov til at sælge sin Ejendom, naar det offentlige har givet ham Tilskud til den, i hvert Fald ikke med Fortjeneste, da han jo i saa Fald ganske uberettiget vilde tjene Penge paa de Tilskud, han havde faaet, vil jeg dertil sige, at det har jo ingen Verdens Betydning, om han tjener nogle Penge paa den Maade, naar man er enig om, at Bygningen ikke er mere værd end den Kapital, han selv har sat i den. Naar en saadan Bygning f. Eks. staar ham reelt i 70 000 Kr., saa kan Samfundet ikke have noget imod, at nogen er dum nok, havde jeg nær sagt, til at betale ham 75 000 eller 80 000 Kr. for den, altsaa efter min Mening en Overpris. Efterhaanden vil en saadan Køber komme til at sætte Penge til. Ud fra disse Betragtninger mener jeg, at det er absolut nødvendigt, at man prøver at faa Byggeriet sat i Gang. Det vil bevirke, at al Industrivirksomhed her i Landet væsentlig vil komme i Drift igen, fordi en stor Del af den danske Industri er baseret paa Produktion af Byggematerialer. Men ogsaa de øvrige Industrier er direkte interesserede i, at Byggevirksomheden genoptages, thi derigennem faar alle de Haandværkere, industridrivende og Arbejdere, der medvirker ved Byggeriet, Købeevne igen, saa de kan ekvipere sig med Skotøj og Tekstilvarer, hvad Arbejderne saa at sige ikke har kunnet med den Understøttelse, de ellers har maattet leve af.

Indenrigsministeren (Kragh): Jeg takker det ærede 5te Medlem for 4de Kreds (Stensballe) og det ærede 14de tingvalgte Medlem (Tvede) for den Tilslutning, de har givet Forslaget som Helhed; ogsaa de Bemærkninger, som blev fremsat af det ærede 12te Medlem for 6te Kreds (Gunnar Fog-Petersen), kan jeg, navnlig hvad de Principper, der ligger til Grund for dem, angaar, i det hele taget anerkende. Det ærede 13de tingvalgte Medlem (Martin Olsen) sluttede